

Datum: 8 juli 2021
Aan: College van burgemeester en wethouders Ouder-Amstel, Postbus 35, 1190 AA Ouderkerk aan de Amstel
Mail: Klazien.Haitjema@ouder-amstel.nl en gemeente@ouder-amstel.nl.
Betreft: Zienswijze Ontwerp-Structuurvisie DNK; zaaknummer 2020-016739

Geacht College,

Hierbij doen de vier tuinparken Nieuw Vredelust, Dijkzicht, Ons Lustoord en de Federatie met steun van de Bond van Volkstuinders, u hun zienswijze toekomen op de Ontwerp-Structuurvisie De Nieuwe Kern (OS/DNK) en de Milieu Effect Rapportage (MER).

De kern van onze zienswijze is dat de OS/DNK:

- uitgaat van een eenzijdig op bouwen gericht en monofunctioneel stedenbouwkundig plan dat woningbouw ten koste laat gaan van onmisbare groenvoorzieningen en aanwezig rijkdom aan flora en fauna;
- (suggesties voor) alternatieven die recht doen aan deze voorzieningen niet heeft onderzocht en niet heeft uitgewerkt;
- de belangen van betrokken gebruikers en de bevolking van Ouder-Amstel onvoldoende heeft meegewogen;
- voorstellen presenteert die onvoldoende onderbouwd zijn, tot schade en vernietiging leiden en/of vele vragen oproepen

De OS/DNK is in belangrijke mate gebaseerd op de stedenbouwkundige visie van het bureau West 8 van januari 2020. Die visie lijkt hoofdzakelijk gericht te zijn op het aantrekken van particuliere investeerders. Uit de teksten van betrokken overheidsinstanties en ingehuurd adviesbureaus blijkt steeds weer dat alléén de plannen van beide gemeenten als uitgangspunt genomen zijn. De adviezen inzake geluidshinder, stikstofdepositie en waterbeheer gaan langs de randen van wat juridisch en technisch mogelijk is. In onze ogen gaan ze er ook geregeld overheen.

In plaats van de geldige normen en de toekomstige ambities op terrein van milieu en klimaat als uitgangspunt te nemen én daarop gebaseerde alternatieven te onderzoeken, verdedigt men tot het uiterste de eigen conceptplannen.

Ook tijdens informatiebijeenkomsten en het participatietraject reageerden ambtenaren en projectleiders defensief op zorgen en kritisch commentaar vanuit de tuinparken.

Voornemens en kaders leken in beton gegoten: 'dat fietspad komt er zeker', 'ophoging is noodzakelijk', 'opheffen tuinpark is onvermijdelijk'. Nooit was er sprake van constructieve, open opstelling en de bereidheid om mee te denken over oplossingen die wel rekening houden met de belangen van natuur en de huidige gebruikers.

Het publiek belang is in de OS/DNK ondergesneeuwd en gereduceerd tot het realiseren van een maximum aan woonoppervlak. Ieder inzicht in de betekenis van het belang van een solide milieu- en klimaatbeleid op de langere termijn ontbreekt.

De opheffing van één tuinpark (Nieuw Vredelust, 4.5 ha) en een deel van een ander tuinpark (Ons Lustoord, 3,5 ha) is steeds gepresenteerd als een onontkoombare voorwaarde voor de bouw van DNK, zonder dat daar een acceptabele onderbouwing bij gegeven werd.

Met het opheffen van de tuinen (7.5 ha), het beoogde fietspad (3.5 ha) en de verdichting van de tuinparken (3 ha) gaat ongeveer een kwart van het bestaande hoogwaardige groen verloren. Bebouwing van de Amsterdam Old Course, aansluitend op deze tuinparken en eveneens een ecologisch hoogwaardig gebied met een recreatieve functie, zou daar nog 24 ha aan toe voegen. In totaal betekent de voorliggende OS/DNK dus vernietiging van zo'n 38 ha natuur.

Wij vinden dat onacceptabel: in de Amsterdamse regio gaat het proces van vernietiging van ecologisch waardevol groen onverminderd door, net als in Nederland als geheel. Het plan voor DNK betekent niet alleen vernietiging van een grote rijkdom aan flora en fauna en van de bijbehorende materiële voorzieningen. Het betekent ook maatschappelijke kapitaalvernietiging.

Een beter alternatief is voorhanden: een alternatief waarbij het doel van DNK (woningbouw en nieuwe functies) overeind blijft zonder dat er sprake is van vernietiging van natuur, biodiversiteit, verenigingsleven, sociale cohesie, veiligheid en leefbaarheid op de tuinen. Een alternatief dat recht doet aan de tuinen als aanvulling op het steeds krimpende groenoppervlak in een steeds drukker Ouder-Amstel en Amsterdam, en dat door zijn multifunctionaliteit een grotere meerwaarde heeft voor de beoogde woonwijk. We denken bovendien dat dit alternatief goedkoper is met het oog op de exploitatie van grond en van onroerend goed. Ons alternatief wordt bovendien breed gedragen. In één weekend hebben meer dan 1000 mensen hun handtekening gezet om deze zienswijze inclusief het alternatief te ondersteunen. De handtekeningenlijsten zijn toegevoegd.

Zolang onzeker is of de ontwikkeling van DNK daadwerkelijk doorgang vindt en zolang de juridisch-planologische kaders, de financiële kaders en het bestemmingsplan voor de ontwikkeling van DNK niet onherroepelijk zijn, zijn wij van mening dat alle acties ter voorbereiding van het opheffen van genoemde tuinen onnodig, onwenselijk en vermoedelijk onrechtmatig zijn.

Hieronder lichten we onze bezwaren nader toe en in paragraaf 6 geven we een toelichting op een beter alternatief voor de plannen in de OS/DNK voor de tuinparken; een Grote Groene Kern. Wij vragen u met klem om dit alternatief aan uw college en aan de betrokken raadscommissie toe te lichten en bij uw beschouwingen over de Ontwerp-Structuurvisie DNK te betrekken.

In paragraaf 3 stellen we diverse vragen die we graag door u beantwoord zien.

We verzoeken u ook de besluitvorming over de OS/DNK in zijn huidige vorm niet aan te houden en in samenspraak met betrokken tuinders, golfers en de vrienden van Duivendrecht tot een beter plan te komen. Zie ook pagina 18.

TUINPARKEN in de DUIVENDRECHTSE POLDER, feiten op een rijtje

Vanaf 1950: tuinparken in de Duivendrechtse polder. Totale oppervlakte gebied = 58 ha, tuinen = 24 ha, toegankelijk publiek= 34 ha

Tuinparken: Ons Lustoord (314 tuinen), De Federatie (210 tuinen), Dijkzicht (205 tuinen) en Nieuw Vredelust (103 tuinen)

Keurmerk Natuurlijk Tuinieren: 2 tuinparken (50%) = waardering voor bevorderen biodiversiteit, educatie en communicatie

Waargenomen soorten: meer dan 700, zeldzaam: 30+, rode lijst: 55+ waarvan 16 bedreigd, 19 kwetsbaar en 13 gevoelig

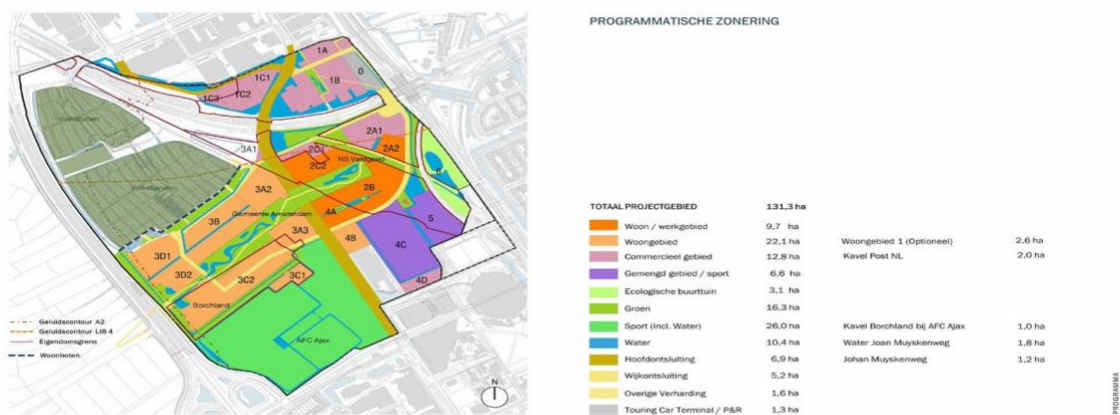
Huidige voorzieningen: meer dan 20 thematuinen, 10 soorten activiteiten, 4 clubhuizen en andere faciliteiten (zie bijlage 2)

1. Stedenbouwkundig plan

De OS/DNK is gebaseerd op de stedenbouwkundige visie van West8 van januari 2020. Die visie kent een aantal manco's:

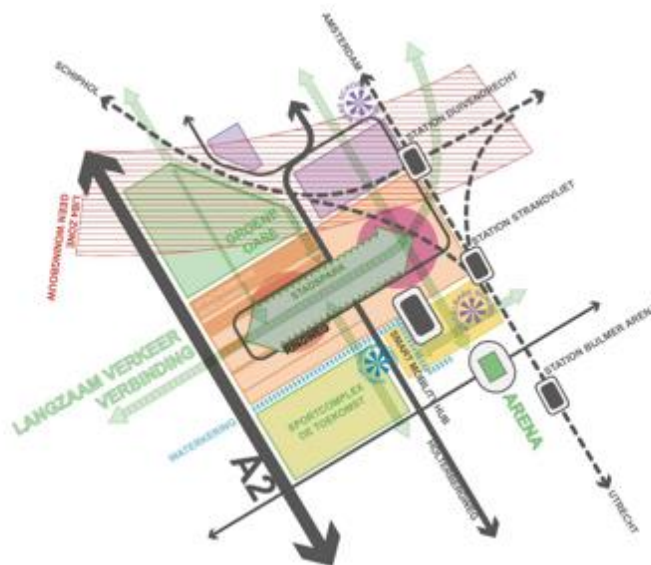
1.1 Monofunctionele benadering

De visie is niet alleen monomaan en alleen op bouwen gericht maar ook monofunctioneel. Zij gaat uit van een ouderwetse opvatting van één gebruiker per gebiedsonderdeel. Meervoudig ruimtegebruik komt bijna niet aan de orde. Juist bij gebieden als volkstuinen en golfterreinen kunnen functies worden gecombineerd bijvoorbeeld tuinieren, sport, natuurbeleving en recreatie en ander meervoudig gebruik van terreinen en gebouwen. Die functies kunnen worden versterkt door elementen die elders in de visie zijn geprojecteerd, zoals een stadspark en maatschappelijke functies

Kaart met monofunctionele programmatische zonerings uit stedenbouwkundige visie West8

Uit deze kaart blijkt de eenzijdige visie: ieder programma krijgt een aparte zone. Aan het gebied wordt ca. 16 ha. nieuw groen toegevoegd. In de OS/DNK wordt deze kaart zonder veel toelichting over genomen.

Kaart uit OS/DNK

1.2 Publieke belangen

De stedenbouwkundige visie richt zich primair op de gebouwde functies, op de faciliteiten voor de sportclub Ajax én op de belangen van de grondeigenaren.

De OS/DNK houdt geen dan wel onvoldoende rekening met belangen van de huidige gebruikers van het gebied, met name de volkstuinten en het golfterrein. We gaan hier in paragraaf 5 uitgebreider op in. De kwaliteiten van volkstuinten en golfcourse worden -ook in de verdere programma-ontwikkeling- niet in het plan geïntegreerd en niet uitgewerkt. De OS/DNK houdt evenmin rekening met de publieke belangen op het gebied van natuur, biodiversiteit en milieu. Veel van de bestaande natuurwaarden worden vernietigd, terwijl op korte afstand een stadspark wordt geprojecteerd en de positie van een sportcomplex (De Toekomst) wordt versterkt. Zie verder paragraaf 3.

1.3 Alternatieven

In de oorspronkelijke plannen (2013) zouden nog veel meer tuinen moeten verdwijnen dan alle 103 tuinen van Nieuw Vredelust en 60 tuinen van Ons Lustoord, namelijk vrijwel alle tuinen van Ons Lustoord en de Federatie. De beoogde huidige reductie tot 160 tuinen wordt regelmatig voorgesteld als een concessie aan de tuinparken. Ten onrechte: als aan de oorspronkelijke plannen was vastgehouden, dan was alleen het deel overgebleven waar niet gebouwd mag worden (LIB4) en was er een te klein gebied overgebleven om aan de eis van voldoende groenvoorzieningen voor DNK te voldoen.

Alternatieven, waarbij de functies van de volkstuinten blijven bestaan en uitgebreid, zijn niet overwogen en niet in het kader van de MER onderzocht. Ten onrechte, zeker omdat die alternatieven kunnen leiden tot een verminderde uitstoot van CO₂ en stikstof én tot handhaving van de huidige natuurwaarden.

In onze ogen is woningbouw op (een deel van) het terrein van sportpark 'de Toekomst' ten onrechte niet als alternatief meegenomen: dat alternatief geeft minder aantasting van natuur en milieu en bovendien kan een sportpark gemakkelijker ergens anders worden gehuisvest dan een tuinpark. De geplande overheveling van De Toekomst naar de andere zijde van de Holterbergweg is binnenskamers geblokkeerd, vóórdat het publiek daarover geïnformeerd werd. De druk om te bouwen op de tuinparken werd daardoor groter.

Wij maken bezwaar tegen het feit dat er geen onderzoek gedaan is naar meerdere alternatieve scenario's en naar minstens één scenario waarbij behoud van bestaand groen en waardevolle voorzieningen het uitgangspunt is. Dat 'behoud' geen rol heeft gespeeld in de OS/DNK blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat versterking van natuurwaarden niet wordt genoemd bij de centrale doelen.

In dit verband wijzen wij ook op het advies van de Commissie voor de Milieu Effect Rapportage (Cie MER) van 12 november 2020. Op pagina 1: 'beschrijf en onderbouw mogelijke alternatieven en varianten voor het voornemen waarmee, binnen de (geconcretiseerde) randvoorwaarden, de (geconcretiseerde) de doelen van het programma en de ambities voor de invulling daarvan gerealiseerd kunnen worden'. Op pagina 7:

- onderzoek alternatieven, waaronder varianten voor de invulling van de groenblauwe structuur, inclusief de invulling van het concept voor het centrale park, in relatie tot ambities voor klimaatadaptatie, actieve gezondheidsbevordering en natuur. Gedacht kan worden aan een variant met inrichting als 'stadspark' die zich vooral richt op bewoners

en een 'natuurvariant' die zich richt op de ecologische verbinding met de Amstelscheg'. Ook met oplossingen voor de waterhuishouding kan worden gevarieerd.

- Met het oog op het korte termijneffect van de voorgestelde waterberging: onderzoek een uitdagend alternatief waarbij de huidige bodemgesteldheid en waterhuishouding expliciet als uitgangspunt gelden en er zo min mogelijk ophoging plaatsvindt. Door te besparen op de integrale ophoging van het gebied is er wellicht financiële ruimte voor een openbare ruimte met unieke kwaliteiten

De Cie MER geeft – op verzoek van de gemeente Ouder-Amstel- tal van adviezen over de inhoud van het op te stellen van MER. We noemen hier specifiek:

- Doelen en ambities (pag. 4): de Cie adviseert om de ambities zo concreet mogelijk te omschrijven waar nodig met onderscheid naar deelgebied. Vertaal ambities waar mogelijk naar kwalitatieve doelen (aantallen, percentages, benodigde ruimte) en geef tijdhorizonten aan (voor welke periode moet het gebied klimaat bestendig zijn ingericht). Ten aanzien van klimaatbestendigheid kan het ambitiedocument van de Metropool Regio Amsterdam ter inspiratie worden gebruikt. De ambities zijn op dit moment nog kwalitatief en weinig specifiek beredeneerd. Zo is nog niet precies duidelijk wat verstaan wordt onder klimaatbestendig, energiepositief, circulair en bijvoorbeeld een beweegvriendelijke buitenruimte.

Wij constateren dat in de MER en de OS/DNK weinig aandacht is besteed aan de adviezen van de Cie Mer.

Naar onze stellige overtuiging kan het plan OS/DNK worden versterkt door een multifunctionele variant, waarbij de volkstuincomplexen in stand blijven met een uitbreiding en modernisering van hun functies; dit bij instandhouding van het woningbouwprogramma. Dit zal tot positieve versterking van de milieueffecten leiden (behoud habitat bedreigde en beschermde flora en fauna, minder ophoging), zonder dat het doel van het OS/DNK (woningbouw, nieuwe functies) wordt aangetast.

Wij doen in paragraaf 6 een voorstel voor versterking en uitbreiding van de functies van de volkstuincomplexen gevoegd. Dit voorstel maakt integraal deel uit van deze zienswijze.

2. Participatie en belangenafweging

2.1 Participatie zonder impact

In de aanloop naar de Concept Structuurvisie (vanaf 2017) hebben de tuinparken en de Bond voor Volkstuinders (de Bond) regelmatig ingesproken in de gemeenteraden van Ouder-Amstel en Amsterdam en bij Provinciale Staten Noord-Holland. Van de toezeggingen die als reactie op deze inspraakbeurten volgden is weinig terechtgekomen. Een gedetailleerd en professioneel alternatief van de AOC (architecten Geusebroek en Verheij, *Structuurvisie van de gebruikers, De Nieuwe Kern*, maart 2016) werd na kennisname direct terzijde geschoven.

In november 2017 heeft wethouder Eric van der Burg toegezegd dat Amsterdam bij Ouder-Amstel zou aandringen op goed overleg. Inderdaad heeft Ouder-Amstel het initiatief genomen tot het instellen van een Groene Denktank met een breed scala aan betrokkenen; dit heeft in 2019 geleid tot een fraai uitgevoerde publicatie met ideeën en uitspraken als:

- Een groene en toegankelijke omgeving is van grote meerwaarde voor bewoners en gebruikers. Dat betekent de omgeving toegankelijk(er) en aantrekkelijk(er) maken. Aansluiten bij de identiteit van een gebied is daarbij net zo belangrijk als een open sfeer (pag. 27).
- In de Groene Denktank borrelden nieuwe ideeën als vanzelf omhoog, kreeg het woord samenwerking inhoud en zijn grenzen verlegd. Nu is de kunst die inspiratie om te zetten naar concrete werkelijkheid en om, allereerst in de nieuwe kern, nieuw en uniek stedelijk groen te realiseren. Openheid is daarbij de sleutel naar succes. Laten we aan de slag gaan! (pag. 33).
- Veranderen is van alle tijden dus ook van nu. Maar het is heel belangrijk mensen en tuinders daarbij te betrekken (pag. 34)

Het daaropvolgende (digitale) participatietraject verliep minder succesvol en heeft nauwelijks tot resultaten geleid. Pas na afloop van het traject werd door Tertium – op vraag van een deelnemer – bekend gemaakt wat de kaders voor de participatie waren. Die kaders bleken strak en dwingend te zijn en er was nauwelijks ruimte voor werkelijk samen optrekken bij het uitwerken van ideeën. Participatie bleek ingevuld te zijn als raadpleging. Dit is een ontoereikend niveau van participatie¹. Ook van de voorgeschreven terugkoppeling² naar de gemeenteraad en de participanten is niets of nauwelijks iets terecht gekomen.

De totstandkoming van de *Afsprakenbrief Volkstuinen in de Nieuwe Kern* kan beschouwd worden als een zeer negatieve fase in het proces; onder leiding van de Gemeente Amsterdam (vanuit haar positie als grondeigenaar) heeft er in de periode mei tot oktober

¹ Zie onder meer de websites <https://www.citizenlab.co/blog/civic-engagement-nl/participatieladder-digitale-tijdperk/?lang=nl>; <https://toponderzoek.nl/2017/07/10/wat-is-een-raadpleging/>; <https://toponderzoek.nl/2018/08/13/wat-is-de-participatieladder/>.

² Zie: <https://www.samenmakenweouder-amstel.nl/de+nieuwe+kern+2/bijeenkomsten+en+planning+dnk/default.aspx>: “Er is gekozen voor een participatieaanpak op basis van raadpleging. Dat houdt in dat de gemeente Ouder-Amstel suggesties beoordeelt en gemotiveerd terugkoppelt waarom ze deze wel of niet overneemt.” Hier ontbreekt dus de expliciete vermelding van terugkoppeling naar de gemeenteraad, die ik mij glashelder herinner. Zie ook: Bericht College van B&W aan Gemeenteraad Ouder-Amstel, 28 oktober 2019, Advies commissie participatietraject Structuurvisie De Nieuwe Kern: De gemeente kiest voor het participatieniveau raadplegen. Raadplegen wil zeggen dat de gemeente suggesties en ideeën ophaalt, beoordeelt en motiveert waarom ze deze wel of niet overneemt. Raadplegen van participanten heeft tot doel: I. DNK beter en completer maken met de kennis en ervaring van de samenleving. II. bekendheid vergroten van inwoners en ondernemers in de ruime omgeving. III. betrokkenheid van inwoners en ondernemers stimuleren voor draagvlak. IV. gemeenteraadsliden meenemen in wat er leeft.

2020 een aantal bijeenkomsten plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de Bond en de Federatie en een toehoorder vanuit Dijkzicht; de deelnemers hadden in die periode een - door de gemeente Amsterdam opgelegde- zwijgplicht waardoor besturen en leden van de tuinparken nooit zijn geïnformeerd en betrokken.

In de laatste fase van het proces werd benadrukt dat de plannen voor een nieuwe *Uitvoeringsstrategie Volkstuinen* als vaststaand gemeentebestuur beschouwd moesten worden. Ten onrechte, want in december 2020 bleek dat de wethouder -onder druk van de vele protesten- die Uitvoeringsstrategie moest intrekken.

Het is dus niet verwonderlijk, dat het uiteindelijke resultaat van de Afsprakenbrief op geen enkel draagvlak bij de tuinders kon rekenen. De frustratie over dit alles is kenbaar gemaakt aan de raadsleden en aan de pers. Dit was voor het bondsbestuur in december 2020 de belangrijkste reden om op te stappen.

Sinds februari 2021 doen de verantwoordelijk wethouders van de gemeentes Amsterdam en Ouder-Amstel nieuwe pogingen om met vertegenwoordigers van de Bond en de tuinparken tot afspraken te komen. Ook dit proces verloopt moeizaam omdat de gemeentes tot nu toe niet bereid zijn om alternatieven ten opzichte van de kaders te onderzoeken en vooruit blijven lopen op besluiten over de inrichting van DNK die nog niet genomen zijn. Uiteindelijk is eind april afgesproken is dat de tuinders een beperkte gelegenheid krijgen om zelf alternatieven uit te werken. Ons alternatief, het ideaal voor een Grote Groene Kern presenteren we in paragraaf 6.

2.2 Ontbreken van belangenafweging

Uit de OS/DNK blijkt nergens dat er een zorgvuldige afweging heeft plaatsgevonden tussen allerlei verschillende belangen. In de MER is slechts onderzoek gedaan naar twee alternatieven; één alternatief met 4.500 en één met 6.200 woningen. Een pure focus dus op woningbouw.

Over de meerwaarde van de tuinparken en de AOC voor de belanghebbenden nu én over hun mogelijke betekenis voor de beoogde woonwijk op basis van de huidige kwaliteiten wordt niets specifiek gemeld. Onze huidige meerwaarde kan dus ook niet afgewogen worden tegen de voorstellen die OS/DNK doet inzake educatie, sport, recreatie en het bevorderen van sociale cohesie. Zie verder ook paragraaf 5.

In paragraaf 1.3 hebben we gesteld dat woningbouw op (een deel van) het terrein van sportpark 'de Toekomst' ten onrechte niet als alternatief meegenomen is (minder aantasting van natuur en milieu, makkelijker te verplaatsen). De aanvankelijk geplande overheveling van De Toekomst naar de andere zijde van de Holterbergweg is binnenskamers geblokkeerd. We hebben nooit vernomen op basis van welke belangen en welke afwegingen dit besluit genomen is.

Uit niets blijkt dat de belangen van de huidige inwoners van Duivendrecht en Ouder-Amstel afgewogen zijn. De 'vrienden van Duivendrecht' ondersteunen dan ook onze zienswijze.

3. Woningbouw op tuinen, woonboten, fietspad, stadspark

3.1 Woningbouw

Niemand zal het belang van meer woningen als oplossing voor de woningnood ontkennen, ook de tuinders doen dat niet. In tegenstelling tot de benadering die nog steeds dominant blijkt te zijn onder sommige beleidsmakers menen wij echter, dat er geen tegenstelling is tussen de maximalisatie van het woonoppervlak en die van de benodigde groenvoorzieningen. Wij zijn van mening dat er op een andere manier gebouwd moet worden, namelijk zo, dat een toekomstbestendig leefmilieu ontstaat en dat bestaande functies worden geoptimaliseerd. Dit impliceert een veel serieuzere en ambitieuzere benadering van groenvoorzieningen dan op dit ogenblik aanwezig is. Zie bijvoorbeeld het onderzoeksrapport naar *de effecten van natuurinclusief bouwen met grote voordelen voor de biodiversiteit* (Tuin en Landschap, juli 2021).

De belofte die wethouder van der Burg in november 2017 gedaan heeft, namelijk het laten uitzoeken hoeveel woningen gebouwd kunnen worden zonder de tuinen van Nieuw Vredelust en Ons Lustoord op te offeren, is nooit ingelost. Er is tot nu toe niet onderbouwd wat de noodzaak is van bouwen op de plek van de tuinen.

Uit het onderzoek van de MER (pag. 89) blijkt, dat het bouwen van 6.200 woningen mogelijk is (door hoger bouwen) en een vergelijkbaar milieueffect heeft als het bouwen van 4.500 woningen. Als er gekozen wordt om niet te bouwen op de tuinparken en die woningen dus elders te positioneren zal dat positieve effecten hebben op het behoud van biodiversiteit, van het verenigingsleven, de sociale cohesie, de leefbaarheid en de veiligheid op de tuinparken en mogelijkheden voor bezoekers om op de tuinparken van natuur en activiteiten te genieten.

Vraag 1: kunt u duidelijk maken hoeveel woningen er gepland staan op de tuinparken?

Vraag 2: kunt u duidelijk maken waarom bouwen op de tuinparken noodzakelijk is?

In de OS/DNK wordt gesteld dat DNK in bestaand stedelijk gebied gepositioneerd is (pag. 23). In februari 2020 is er vanuit de vier tuinparken een overzicht met vragen opgesteld. Een van de vragen was: Is er helderheid over het wel/niet vallen binnen bestaand gebied?

Antwoord: Nee, dit komt aan de orde bij opstellen van bestemmingsplan/omgevingsplan.

Vraag 3: is er iets veranderd waardoor dit antwoord niet meer geldt?

3.2 Woonboten

Tot onze grote verbazing bleken er in de eerdere versie van de structuurvisie een groot aantal woonboten in de tuinparken gepositioneerd te zijn. We vrezen dat de uitvoering van dit voornemen leidt nog meer onnodige afbraak van tuinen en natuur én tot onveilige situaties. In paragraaf 6 presenteren we daarom een alternatief voor de positionering van de woonboten.

Vraag 4: hoe kunnen woonboten die bedoeld zijn voor permanente bewoning op eenzelfde locatie gepland worden als tuinhuizen die alleen in het seizoen bewoond mogen worden?

3.3 Fietspad

In de OS/DNK wordt een fietspad gepresenteerd dat dwars door de tuinparken heen loopt, een fietspad voor langzaam fietsverkeer dat het hele jaar en 24/7 bereikbaar is. Dit met het doel om de woonwijken en de tuinen aan elkaar te verbinden.

Al jaren betogen de tuinders dat de infrastructuur op de tuinen bedoeld is voor wandelen en geschikt is voor recreatief fietsverkeer en hulpdiensten. Ook tonen zij al tijden aan, dat 'recreatief verkeer' buiten het seizoen en na zonsondergang weinig meerwaarde heeft, voor allerlei nachtdieren schadelijk is en voor de tuinders een aantasting betekent voor veiligheid, leefbaarheid en sociale cohesie.

Binnenkort wordt vastgelegd in het nieuwe Amsterdamse Volkstuinenbeleid dat er geen doorgaande routes voor fietsverkeer komen in de tuinparken. Waarom zou dat dan niet gelden voor de tuinparken bij DNK? De bereikbaarheid voor hulpdiensten, mindervaliden en de mogelijkheden voor laden en lossen is nu al goed op orde. Voor het bestemmingsverkeer en snelle fietsers zijn alternatieven mogelijk. Zie hiervoor ook het alternatief dat we in juni 2020 ingediend hebben bij Ouder-Amstel en het alternatieve plan dat we – met steun van de Fietsersbond, afdeling Amsterdam- presenteren in paragraaf 6.

3.4 Stadspark

In de OS/DNK wordt vlakbij de tuinparken een nieuw park gepositioneerd: een stadspark. Een stadspark kan veel waardevols bieden; een mooie omgeving voor omwonenden en mogelijkheden voor recreatie, sport, evenementen en wellicht festivals.

Ecologisch heeft een stadspark echter weinig te bieden (vergelijk het Amstelpark met de tuinparken in de Duivendrechtse polder of het Martin Luther Kingpark met tuinpark Amstelglorie). Het beoogde stadspark beslaat nog niet de helft van het gebied³ dat volgens de plannen verloren gaat (dus veel minder dan de 47 ha van het Vondelpark, waarmee het in eerdere plannen gelijkgesteld werd). Het is een illusie om te denken dat zo'n stadspark op korte termijn ecologisch gelijkwaardig kan worden aan de tuinparken nu: dat vergt een periode van minstens 50 jaar, een verantwoorde aanleg en intensief beheer. Bovendien is het een kostbare aangelegenheid, vele malen duurder dan vrijwillig onderhoud van een park door tuinders en/of golfspelers.

De Cie MER doet in haar rapport de aanbeveling om alternatieven te onderzoeken, waaronder een alternatief voor de invulling van de groenblauwe structuur, inclusief de invulling van het concept voor het centraal gelegen stadspark, in relatie tot ambities voor klimaatadaptatie, actieve gezondheidsbevordering en natuur. Gedacht kan worden aan een variant met inrichting als 'stadspark' die zich vooral richt op bewoners en een 'natuurvariant' die zich richt op de ecologische verbinding met de Amstelscheg' (pag. 7).

Dit alternatief heeft vele voordelen: minder ophoging, minder vernietiging natuur, behoud habitat van (bedreigde en zeldzame) flora en fauna én tuinders.

Vraag 5: Waarom is het advies van de Cie-Mer om de tuinparken te verbinden met het beoogde stadspark (tot één groengebied samen te voegen), het golfterrein van de AOC, het ecolint (inclusief tuinpark Amstelglorie) en de vele groene gebieden in het Amstelkwartier en Zuid-Oost, niet opgevolgd?

³ De Stedenbouwkundige Visie geeft opmerkelijk genoeg geen maten; onze schatting is dat het "stadspark" ca. 15 ha omvat; schatting gebaseerd op de plattegronden in de Visie en de internetkaart van het gebied.

4. Flora, fauna, stikstof, geluidshinder, veiligheid, waterberging

4.1 Vooraf

In de paragrafen over relevant regionaal (2.4.2) en lokaal beleid (2.4.3) worden in de OS/DNK nota's genoemd met betrekking tot detailhandel, vervoer, waterbeheer, onderwijs, cultuur en meer. Nota's over milieu, klimaat, leefbaarheid en gezondheid worden niet vermeld bij relevant beleid, ook wordt er geen melding gemaakt De Amsterdamse Groenvisie 2050 (2021).

Wel worden er in de OS/DNK (H.3) vele ambities uitgesproken en vele woorden gewijd aan waterbeheer, energie, groen en water als identiteit, wat volgens het ontwerp voor de 'openbare ruimte' betekent: 'ecologisch verantwoord inrichten' met focus op 'lokale biodiversiteit', 'ecologische verbindingen', 'natuurvriendelijk aanleggen van oevers' en 'versterken van unieke waarden'. Groen zou uitnodigend, toegankelijk, interactief (moeten) zijn en variatie en biodiversiteit moeten hebben (pag. 31). Ambities die niet geconcretiseerd worden en in schril contrast staan tot het voornemen om vele tuinen en het natuurgebied rond de golfcourse op te offeren voor woningen.

Dat veel van de geformuleerde ambities nu al op de tuinparken en het terrein van de AOC gerealiseerd worden lijken de opstellers van de OS/DNK niet te weten.

Vraag 6: kunt u toelichten waarom aandacht voor milieu, klimaat, leefbaarheid en gezondheid ontbreekt bij de paragrafen over relevant beleid?

Vraag 7: kunt u toelichten hoe de geformuleerde ambities zich verhouden tot het voornemen om bestaande biodiversiteit, ecologische verbindingen, natuurvriendelijke oevers en unieke waarden op te offeren?

4.2 Flora en Fauna

In de MER is het onderzoek naar 'ecologie en soortenbescherming' kwalitatief uitgevoerd. Met een quickscan is gekeken naar de effecten van twee varianten (4500 woningen of 6200 woningen) op flora en fauna. De conclusie (pag. 71) is, dat:

- in beide onderzochte alternatieven de ontwikkeling van DNK zeer negatief is met het oog op soortenbescherming in het algemeen;
- een verlies aan habitat en essentiële gebiedsfuncties voor een breed scala aan dier- en plantensoorten te verwachten is, zeker omdat het gaat om een groot aantal verschillende soorten en om een erg groot oppervlak;
- ook voor algemene soorten waarvoor de zorgplicht geldt, een afname van leefgebied niet te voorkomen is met de ontwikkeling van DNK;
- de compenserende en mitigerende maatregelen die worden voorgesteld geen effect zullen hebben op de beschermde en bedreigde soorten, wel op de algemeen voorkomende soorten;

Omdat de conclusies gebaseerd zijn op een quickscan staat de tekst vol met uitingen als 'de soorten komen mogelijk voor in het plangebied' en 'het is niet uit te sluiten dat deze soorten voorkomen'.

Omdat wij (en de AOC) sinds 2020 onze waarnemingen vastleggen op de landelijke site www.waarneming.nl is voor iedereen op te zoeken hoeveel en welke soorten op de tuinparken voorkomen (meer dan 700), of ze beschermd zijn (vele vogels), zeldzaam zijn (meer dan 30 soorten) of algemeen, of ze op de rode lijst (meer dan 60) staan en of ze gevoelig (13), kwetsbaar (19) of bedreigd (16) zijn. Dit is de stand van zaken van eind juni 2021. Zowel op de tuinen als op de AOC staan vele bomen die ouder zijn dan 60 jaar.

Het is een resultaat waar we trots op zijn, een resultaat van meer dan 60 jaar investeren en van 25 jaar natuurlijk tuinieren en van vele acties om soortenrijkdom te stimuleren op de tuinparken.

In de *Natuurbeschermingswet* is vastgelegd dat het verboden is om vogels (en andere beschermde soorten) te verstoren, te vangen of te doden, om hun rust-, verblijf- en nestplaatsen te verwijderen en te vernielen. Wilde planten mogen niet worden uitgestoken. Ook is vastgelegd dat er in bepaalde gevallen een ontheffing aangevraagd kan worden bij de Omgevingsdienst. Die aanvraag moet goed gemotiveerd zijn op basis van de volgende criteria:

- a. er moet sprake zijn van een geldig belang voor de activiteit;
- b. er mag geen andere bevredigende oplossing bestaan;
- c. er mag geen afbreuk worden gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soorten te laten voortbestaan.

Uit de MER (pag. 60) blijkt dat de plannen voor DNK zeer schadelijk zijn voor flora en fauna en dus afbreuk zullen doen aan de bestaande populaties (criterium c). Wij zijn van mening dat er wel degelijk andere bevredigende oplossingen bestaan (criterium b) voor het bouwen van woningen (een geldig belang, criterium q).

In het rapport van de Cie MER wordt geadviseerd om alternatieven en varianten te onderzoeken (zie ook par. 3.2), gedacht kan worden aan een variant met een 'stadspark' voor bewoners en een 'natuurvariant' die zich richt op de 'ecologische verbinding met de Amstelscheg' en om de MER te gebruiken om kansen voor behoud en versterking van natuurwaarden in beeld te brengen en te zoeken naar optimalisatie, om de kansen voor een ecologische verbinding te beschrijven en aan te geven welke rol de volkstuincomplexen daarbij kunnen spelen (pag. 12). We lezen hierover niets terug in de OS/DNK.

Vraag 8: is er iets met deze adviezen gedaan? Zo nee, wat waren hiervoor de afwegingen? Zo ja, wat waren de uitkomsten?

4.3 Stikstof en CO2

In de OS/DNK wordt gesteld dat er is besloten momenteel geen passende beoordeling voor stikstof uit te voeren voor dit project. De huidige wetgeving vereist dit echter wel, een passende beoordeling is dus noodzakelijk.

De stikstofdepositie is wel onderzocht voor de Natura2000-gebieden die op een redelijke afstand liggen van DNK: Naardermeer, Botshol en Oostelijke Vechtplassen. De uitkomst is: 'er is sprake van een lichte stijging en een zeer kleine depositie van stikstof, dit vormt geen knelpunt voor de instandhoudingsdoelen'. De tuinparken die in DNK komen te liggen, bevinden zich veel dichterbij; de stijging zal dus hoger zijn en een grotere schadelijke invloed hebben op de biodiversiteit en de natuurwaarden.

Nergens in de MER en de OS/DNK lezen we iets over de impact die het opheffen van de tuinen zal hebben op de opvang van CO₂; volgens ons gaat het minimaal om 240 tuinen en 500 bomen die jaarlijks zo'n 11.000 kilo CO₂ opnemen. De afgelopen 20 jaar gaat het dus om 200.000 kilo CO₂ die weer vrijkomt als de bomen neergehaald worden voor woningbouw.

Vraag 9: waarom is de stikstofdepositie niet onderzocht voor de tuinparken?

Vraag 10: Bent u het met ons eens dat de kans op schade nu al aanzienlijk is en zal toenemen door meer verkeer, warmteverbruik en hogere uitstoot? Kunt u aangeven welke compenserende maatregelen er getroffen gaan worden?

4.4 Geluidshinder

Het plangebied wordt beheerst door geluid: van auto's, vliegtuigen, treinen, evenementen, bedrijven, bouwwerkzaamheden en zelfs hoogspanningsgeluid. In de nieuwe wetgeving (2022) zal de geluidsbelasting 'gestapeld', dus bij elkaar opgeteld worden. Dat geeft een hele andere waarde van geluidsbelasting dan die in de huidige wetgeving.

Omdat er gesproken wordt over een gefaseerde aanleg van de nieuwe wijk zal op een bepaald moment de nieuwe Wet Geluidshinder gaan gelden.

Vraag 11: waarom wordt in de MER geen uitspraak gedaan over de consequenties van de nieuwe Wet Geluidshinder?

In de omgevingsvisie NH2050 is DNK aangewezen als ontwikkellocatie binnen bestaand stedelijk gebied. Hier wordt ook vastgesteld, dat in DNK sprake is van een hoge geluidsbelasting en dat mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Daarom worden er zes pijlers voor geluid-adaptief bouwen voorgesteld. Op geen enkel wijze wordt duidelijk gemaakt welke garanties dat gaat bieden: geen voorbeelden, geen rekensommen en geen scenario's.

Vraag 12: kunt u aangeven welke garanties de voorgestelde maatregelen gaan bieden? Kan dit gekwantificeerd worden?

4.5 Veiligheid

In de MER wordt aangegeven dat het 'groepsrisico' (de veiligheid als gevolg van ongelukken) groter wordt. De MER argumenteert (pag. 81) dat veiligheid in de regio toch al niet voldoet aan de normen, en dat de plannen voor de DNK te weinig toevoegen om daar bezorgd over te zijn. Een betwistbaar uitgangspunt! Hier wekt de MER de indruk, dat het Ouder-Amstel probeert argumenten in handen te spelen waardoor naleving van de bestaande normeringen niet nodig is. Iets vergelijkbaars gebeurt ook bij de argumentatie ten aanzien van stikstof en al dan niet beschermde vogelsoorten. In de MER wordt geen aandacht besteed aan het verkleinen van risico's en mogelijkheden om de veiligheid te vergroten.

Vraag 13: waarom is er geen onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de (groeps)veiligheid te vergroten?

4.6 Ophoging en waterberging

Bij de start van het (digitale) participatietraject zijn in januari 2020 al een groot aantal vragen gesteld over de klimaatbestendigheid, de noodzaak van ophoging en aanpassen van de waterkering en de gevolgen voor het waterpeil, de bestaande vegetatie en mogelijke wateroverlast op de tuinparken. Op die vragen en zorgen is in april 2020 door de wethouder gereageerd met antwoorden in de trant van: 'er moet gewoon opgehoogd worden' en 'als de juiste maatregelen worden getroffen zal er geen waterlast ontstaan in de tuinparken'. Antwoorden die voor ons vaag en onbevredigend zijn omdat ze niet onderbouwd worden. Als in de MER gesteld wordt dat nieuwe waterwegen en waterkeringen waterbeheersing tijdens droogte en wateroverlast mogelijk maken, dan vragen wij ons af waarom die oplossingen niet onderzocht zijn voor Nieuw Vredelust.

Vraag 14: kunt u toelichten waarom er besloten is om de oplossingen voor waterbeheersing niet te onderzoeken voor Nieuw Vredelust?

In de OS/DNK wordt gesteld dat voor het ontwerp ophoging noodzakelijk is, en dat dit een overgangperiode vereist, waarbij bestaande vegetatie en ecologie deels wordt aangetast. Het stelt daar tegenover: 'Er zijn ook nieuwe ecologische kansen; grote nieuwe centrale

groenzone, ecologische verbindingen, groene dijk'. Ook hier is geen enkele concrete aanwijzing of onderbouwing voor.

In de notitie (pag. 7) van de Cie MER staat 'het integraal ophogen kan op korte termijn een oplossing bieden voor de gevolgen van de klimaatverandering. Op langere termijn kan toch verschilzetting optreden'. De Cie MER geeft in overweging om een uitdagend alternatief te onderzoeken waarbij de bodemgesteldheid en de waterhuishouding expliciet als uitgangspunt gelden en er zo weinig mogelijk ophoging plaatsvindt.

Wateropvang/waterberging moet zoveel mogelijk op het op eigen terrein plaatsvinden.

Vraag 15: wat is er met deze adviezen gedaan en wat waren de uitkomsten?

Het onderwerp waterberging is uitgebreid beschreven in de zienswijze die de Golfclub Amsterdam Old Course (AOC) heeft ingediend voor het Ontwerpbestemmingsplan SMH. De AOC heeft daarvoor advies heeft ingewonnen bij Tritium (november 2020). Wij verwijzen graag naar deze notitie. Uit de reactie van de gemeente Ouder-Amstel hierop in het bestemmingsplan SMH bleek dat de gemeente in eerste instantie onvoldoende op de hoogte was van relevante factoren als NAP-peilen en stroomrichtingen.

In paragraaf 5 doen wij een suggestie voor een alternatieve vorm van waterberging.

5. Tuinders, vereniging, welbevinden, veiligheid en leefbaarheid

5.1 Vooraf

Nergens uit de OS/DNK blijkt dat er informatie verzameld is over de wijze waarop de vier tuinparken nu functioneren, welke ontwikkeling zij doorgemaakt hebben, in welke behoefte zij voorzien en welke meerwaarde zij hebben voor mens en natuur. Zonder aandacht voor of interesse in het leven van de tuinders en de grote meerwaarde voor natuur en milieu wordt er besloten tot opheffen en/of herinrichten van tuinen en een compleet tuinpark.

Van oudsher fungeren volkstuinten als aanvulling op de woningen in de stad. De tuinen worden tijdens het seizoen (1 april tot 1 oktober) en ook daarbuiten, gebruikt door mensen die in de stad wonen en werken en op hun tuin dan de rust en ruimte vinden om in evenwicht te blijven. Zeker in coronatijd is weer gebleken hoe belangrijk een groene en rustige omgeving is voor een gezond en gelukkig leven. Mensen halen er ook de energie uit om zich met elkaar zich in te zetten voor mooie tuinen en parken, voor het onderhoud van gebouwen en natuur, voor het verenigingsleven en alles wat daarbij hoort (zorg voor elkaar, saamhorigheid, recreatie, educatie). Sinds een paar jaar zetten de tuinders zich ook in voor een grotere toegankelijkheid van de tuinparken en participatiemogelijkheden voor omwonenden en bezoekers.

Op de tuinparken zijn veel mensen die tot de 2^e, 3^e en soms zelfs 4^e generatie tuinders behoren. Jaarlijks is er sprake van 10-20% instroom van 'nieuwe tuinders' waardoor er sprake is van een mooie combinatie van continuïteit en verjonging. Nog steeds kunnen kinderen opgroeien in het groen, in een veilige omgeving met veel speelruimte en sociale controle. Het belang van veilig opgroeien zien wij nergens terug in de plannen.

Het weghalen van 30% van de tuinen heeft grote consequenties voor de tuinders en de verenigingen; het zorgt voor onbalans, stress, zorgen, frustratie en kapitaalvernietiging. OS/DNK weegt de voorstellen die het zelf doet inzake educatie, sport, recreatie en het bevorderen van sociale cohesie niet af tegen de meerwaarde die de tuinparken en de AOC nu en straks kunnen hebben voor hun sociale omgeving en de beoogde woonwijk.

OS/DNK stelt: 'stedelijk groen krijgt een nieuwe invulling en draagt bij aan maatschappelijke opgaves, zoals het tegengaan van eenzaamheid, het stimuleren van ontmoetingen en sociale samenhang'. Er wordt gesproken over een duurzaam ingericht stedelijk gebied (pag. 4) en over de recreatieve functies van het plangebied waarbij er veel aandacht is voor sport (pag. 6). Het ontbreekt OS/DNK ook niet aan pretenties inzake de beleving, beweging en ontmoeting als het gaat om de inrichting van het stadspark (pag. 35).

De tuinparken worden geacht inspanningen te gaan doen in het kader van het vergroten van de openbaarheid door diverse publieksgerichte activiteiten (pag. 9). Dit komt later nog eens terug als het gaat over 'het samensmelten van activiteiten' (pag. 33). Hier wordt gesteld dat als de volkstuinen een meer openbaar en uitnodigend karakter krijgen met bijpassende nieuwe functies, zoals urban farming of een natuurspeeltuin, en hun 'in potentie aanwezige kwaliteit' wordt geacht een meerwaarde te kunnen bieden voor de groenbeleving in DNK (pag. 33).

Nergens uit de OS/DNK blijkt dat er gekeken is naar de huidige meerwaarde van de parken, naar het beleid van de Bond dat al jaren gericht is op tuinieren én medegebruik. Iets wat onder andere blijkt uit de toekenning van een internationaal keurmerk en het landelijke keurmerk Natuurlijk Tuinieren met de hoogste score aan twee van onze parken. Dit keurmerk wordt toegekend als er voldaan wordt aan criteria op het gebied van 'bevorderen van biodiversiteit op het park (rijkdom aan flora en fauna), educatie én communicatie met tuinders en omwonenden'.

De volkstuinen worden in de OS/DNK weggezet als 'naar binnen gekeerd' (pag. 9). In onze ogen is dat dus een veel te beperkte blik en wordt er geen recht gedaan aan de ontwikkelingen richting een grotere toegankelijkheid en een grotere meerwaarde voor de omgeving. Veel tuinders zijn enthousiast over het idee van een nieuwe woonwijk en de uitdaging om met de nieuwe bewoners van die wijk een productieve samenwerking aan te gaan, die dan ook weer bij draagt aan de eigen community. In ons alternatief De Grote Groene Kern presenteren we hiervoor een aantal mogelijkheden.

Kortom: de OS/DNK negeert de huidige situatie van het gebied en de evidente motivatie van de vier tuinparken om met elkaar een aantrekkelijk plan te maken en dat straks in samenwerking met de nieuwe bewoners en mensen uit de omgeving ten uitvoer te brengen.

6. Een beter alternatief, de Grote Groene Kern

6.1 Vooraf

In tegenstelling tot de OS/DNK menen wij dat de huidige omvang van de tuinparken en de AOC gehandhaafd moet worden: lettend op de gestaag voortgaande verwijdering van ecologisch waardevol gebied in Amsterdam en omgeving, maar ook in Nederland als geheel, kan niet zonder afdoende compensatie tot een stedelijke bebouwing van deze gebieden worden besloten.

Hierboven hebben we een toelichting geven op ons standpunt en onze bezwaren tegen de (totstandkoming van) de plannen voor DNK toegelicht. Hieronder een toelichting op ons alternatief.

6.2 Een alternatief plan, de kenmerken

De vier tuinparken en de Bond hebben in de maanden april – juli 2021 hard gewerkt aan een alternatief plan, een alternatief dat aansluit bij de opbrengsten van De Groene Denktank (2019) en uitspraken als:

- *Laten we het eens echt anders doen, juist het oorspronkelijke landschap als uitgangspunt nemen en dan bedenken hoe je de wijk moet bouwen en inrichten (pag. 12)*
- *de omgeving toegankelijk(er) en aantrekkelijk(er) maken. Aansluiten bij de identiteit van een gebied is daarbij net zo belangrijk als een open sfeer (pag. 27).*

Ons alternatief voorkomt onnodige vernietiging en gaat uit van behoud van tuinen, natuur en biodiversiteit, van verenigingsleven, cultuur, welzijn en leefbaarheid en van respect voor datgene wat in de afgelopen decennia gerealiseerd is. Dit is wenselijk in het belang van de huidige betrokkenen én van een vitale en duurzame nieuwe woonwijk. We hebben ons alternatief De Grote Groene Kern genoemd, het staat voor één groot samenhangend wandel- en natuurpark met vele mogelijkheden voor recreatie, educatie en genieten van en in het groen. In bijlage 1 is een kaart opgenomen met de belangrijkste kenmerken voor De Grote Groene Kern. We lichten die kenmerken hieronder kort toe.

Woningbouw: nergens in de OS/DNK wordt onderbouwd waarom het noodzakelijk is om te bouwen op de tuinparken. Wel wordt er betoogd dat het bouwen van 6200 woningen in het gebied mogelijk is. Inmiddels is duidelijk dat de gemeenteraad van O-A vasthoudt aan 4500 woningen (april 2021). Reden genoeg om er alles te doen om de tuinen te behouden en de woningen elders te positioneren.

NB: in het overleg dat we op 1 juli 2021 met de beide wethouders en hun ambtenaren hadden, werd ons gevraagd waar wij de woningen dan wilden positioneren. Om daar suggesties voor te doen moeten we kunnen beschikken over kaarten die we nu niet hebben, We weten dus niet waar de woningen nu gepositioneerd zijn, hoeveel woningen er op de tuinparken gepland staan en waar de 1700 woningen gepland staan die het totaal van 6200 woningen mogelijk maken. Toegezegd werd dat we deze informatie op korte termijn zouden ontvangen. Tot op heden (8 juli 2021) hebben we niets ontvangen, we hebben dus ook geen stappen kunnen zetten bij de verdere invulling van ons alternatief.

Woonboten: we hebben diverse tekeningen voorbij zien komen waarin er woonboten geplaatst worden op de tuinparken. Om meerdere redenen zien we dat als onnodig en zelfs onmogelijk (par. 3.2). In ons alternatief creëren we een grote waterpartij aan de rand van De Grote Groene Kern. Woonboten kunnen aan steigers gelegd worden. Omwonenden en

tuinders kunnen recreëren op de strandjes. Deze waterpartij functioneert ook als waterberging.

Infrastructuur: op de tuinparken ligt een uitgebreid netwerk van grindpaden die geschikt zijn voor wandelen en recreatief fietsverkeer. De hoofdroute verbindt de tuinparken met elkaar en met de verschillende (woon)wijken. Deze route is tijdens het seizoen toegankelijk en buiten het seizoen afgesloten.

Buiten het park loopt aan de oostzijde een aparte route voor fietsers en een autoweg, aan de overige zijden is er een fietsstraat (auto's te gast). Op deze routes is snelfietsverkeer mogelijk en op stroken blijft er voldoende parkeerruimte voor tuinders en bezoekers.

Fietsers kunnen het hele jaar door en 24 uur per dag gebruik maken van deze routes.

We hebben dit voorstel besproken met vertegenwoordigers van de Fietsersbond, afdeling Amsterdam, zij reageerden positief. Hieronder de schriftelijke reactie die zij ons toestuonden op 6 juli 2021.

- De fietsverbinding via de nieuwe brug over de A2 en onder de sporen door naar station en dorp Duivendrecht is een belangrijke aanvulling op het netwerk van hoofdfietsroutes in Amsterdam en de regio. Die route moet zo vloeiend mogelijk zijn en een veilige oversteek over de Holterbergweg krijgen.
- Een hoofdfietsroute in noord-zuid richting over het terrein van de volkstuinten, zoals aangegeven op het kaartje van het fietsnetwerk (DNK stedenbouwkundig plan, pag. 73) is niet nodig. Hoofdfietsroutes kunnen langs de tuinparken lopen over de Buitensingel (en langs A2).
- Een recreatieve fietsroute over de parken is wel een mooie aanvulling. Deze route hoeft niet 24/7 en 365 dagen per jaar open hoeft te zijn.

Openbare entrees: op twee plekken hebben we openbare entrees gecreëerd met mogelijkheden voor publieke functies die passen bij het wandel-/natuurpark en de eigen identiteit van de vier verschillende tuinparken, bijvoorbeeld horecagelegenheden (duurzaam gebouwd groen, eten uit de eigen tuin en/of kas) met mogelijkheden voor tentoonstellingen en optredens. Er staan mooie borden met informatie over de parken, de thematuinen en de activiteiten en de verschillende wandelroutes (met QR-codes) over de parken. Deze entrees zijn gedurende het hele jaar en 24/7 geopend.

Nieuwe Voorzieningen: in het middendeel en naast Nieuw Vredelust hebben we ruimte gecreëerd voor nieuwe voorzieningen, denk aan:

- een buurtboomgaard, pluktuin, voedselbos en moestuinten op hoogte (geschikt voor ouderen en gehandicapten) met wellicht een functie voor de voedselbank;
- een tiny forest, een klimbos, een speeltuin met toestellen van hout, bamboe en wilgentenen en schooltuinen;
- strandjes en mogelijkheden voor waterrecreatie voor jong en oud

Deze ideeën kunnen te zijner tijd uitgewerkt worden met nieuwe bewoners en nieuwe organisaties. We vinden het van groot belang om aan te sluiten bij hun behoeften en te investeren in de totstandkoming van maatschappelijke verbindingen en een duurzame samenwerking. De nieuwe voorzieningen zijn tijdens het seizoen geopend en eventueel buiten het seizoen op vaste tijden.

Huidige voorzieningen: in bijlage 2 is een kaart opgenomen waarop aangegeven staat wat er momenteel al te beleven valt op de tuinparken; de verschillende thematuinen (groen),

mogelijkheden om te recreëren (blauw) en in rood de verschillende gebouwen. Die gebouwen kunnen ook gebruikt worden door andere partijen; we zien allerlei mogelijkheden voor intensivering van samenwerking met de buurt, met organisaties op het terrein van natuur en educatie (IVN, Vlinderstichting, Vogelbescherming), stadsecologen, scholen en beroepsopleidingen en andere maatschappelijke instellingen. Samen kunnen we onze voorzieningen optimaliseren en nieuwe projecten opstarten.

De Kleine Groene Kern: in bijlage 3 is een kaart opgenomen die aansluit bij het voornemen om Nieuw Vredelust en een derde deel van Ons Lustoord op te heffen én bij het voornemen om de tuinen die verloren gaan te compenseren met nieuwe tuintjes van 130m². Dit voornemen kan op geen enkel draagvlak rekenen omdat het leidt tot een nog grotere vernietiging van groenvoorzieningen en in strijd is met de permanentverklaring uit 1972 (tuinparken hebben recht op vergelijkbare compensatie als ze om welke reden dan ook moeten verhuizen).

De kaart maakt goed duidelijk dat er naast de huidige voorzieningen niets nieuws gecreëerd kan worden voor en met de toekomstige bewoners.

6.3 Nationale belangen, commissie MER

We zijn van mening dat ons alternatief beter dan de OS/DNK (par. 2.4.1) aansluit bij de 20 nationale belangen uit de Omgevingsvisie (die volgens in 2022 ingaat) en vooral bij belangen als:

- Realiseren van een goede leefomgevingskwaliteit;
- Beperken van klimaatverandering;
- Behouden en versterken van cultureel erfgoed en landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten van (inter)nationaal belang;
- Verbeteren en beschermen van natuur en biodiversiteit.

We willen u erop wijzen dat ons pleidooi ook aansluit bij de adviezen van de Cie MER op pagina 7:

- Het integraal ophogen van het plangebied kan op korte termijn een oplossing bieden (voor de gevolgen van de klimaatverandering). Op langer termijn kan toch verschildzetting optreden. Met het oog hierop geeft de Cie in overweging om in het MER een uitdagend alternatief te onderzoeken waarbij de huidige bodemgesteldheid en waterhuishouding expliciet als uitgangspunt gelden en er zo min mogelijk ophoging plaatsvindt. Door te besparen op de integrale ophoging van het gebied is er wellicht financiële ruimte voor een openbare ruimte met unieke kwaliteiten;
- onderzoek alternatieven, waaronder varianten voor de invulling van de groenblauwe structuur, inclusief de invulling van het concept voor het centrale park, in relatie tot ambities voor klimaatadaptatie, actieve gezondheidsbevordering en natuur. Gedacht kan worden aan een variant met inrichting als ‘stadspark’ die zich vooral richt op bewoners en een ‘natuurvariant’ die zich richt op de ecologische verbinding met de Amstelscheg’.

Kort samengevat: ons alternatief heeft vele voordelen ten opzichte van de OS/DNK zoals betere aansluiting bij de NOV1, minder ophoging, betere natuur, betere bescherming van biodiversiteit (voorkomen van vernietiging van algemene en zeldzame, gevoelige, kwetsbare en bedreigde flora en fauna) én minder kosten. Bovendien en niet onbelangrijk, ons

alternatief heeft wél draagvlak bij de tuinders. In slechts één weekend tijd zijn er meer dan 1000 handtekeningen gezet ter ondersteuning van de Zienswijze en het alternatieve plan! Het spreekt voor zich dat het alternatief dat wij bedacht hebben ook verder onderzocht, onderbouwd en doorgerekend moet worden. We willen u dringend verzoeken om dit in samenspraak met ons te laten gebeuren.

Tot slot

In het voorgaande is uiteengezet waarom de vier tuinparken in de Duivendrechtse polder en de Bond zich niet kunnen vinden in de OS/DNK. Nogmaals; we zijn niet tegen woningbouw, woonboten, waterberging, stadspark en de vele mooie ambities met betrekking tot natuur, recreatie, sociale cohesie en verbinding. Wel zijn we ervan overtuigd dat er alternatieven mogelijk zijn met grote voordelen op elk vlak.

We pleiten dan ook voor maximaal behoud van tuinparken (en van de Amsterdam Old Course), zolang de kaders die de Nieuwe Kern proberen te regelen nog niet onherroepelijk zijn.

We verzoeken u om een antwoord op de vragen die we gesteld hebben in paragraaf 3.

Ook willen wij u verzoeken om de besluitvorming over de OS/DNK in zijn huidige vorm niet aan te houden en om in samenspraak met alle betrokken tuinders en golfers tot een beter plan te komen. Dit kan binnen betrekkelijk korte tijd gebeuren, mits de gemeente en grondeigenaren (i.c. vooral de gemeente Amsterdam) bereid zijn mee te werken.

Het alternatieve plan kan worden opgenomen in een vernieuwde versie van de OS/DNK en in een daarop afgestemd omgevingsplan.

Deze zienswijze is ingediend door de tuinparken Ons Lustoord, de Federatie, Nieuw Vredelust en Dijkzicht en geaccordeerd en ondersteund door de Bond van Volkstuinders.

Namens deze,

Rens Snel, voorzitter Dijkzicht

8 juli 2021

Amsterdam, Duivendrecht

Bijlage-1 = Alternatief plan: de Grote Groene Kern

Bijlage 2 = Voorzieningen in de Grote Groene Kern

